

Oikeusministeriö
VN/18083/2024
lausuntopalvelu

Lausuntopyyntö 21.5.2025

SLAPP-direktiivin täytäntöönpano

Medialiitto kiittää oikeusministeriötä tilaisuudesta lausua näkemyksensä SLAPP-direktiivin täytäntöönpanoa valmistelleen työryhmän mietinnöstä. Liitto toteaa mietinnöstä seuraavaa:

1. Liitto kannattaa työryhmän esittämää tapaa implementoida direktiivi Suomen oikeuteen. Direktiivin tavoitteena on suojella julkiseen keskusteluun osallistuvia henkilöitä ilmeisen perusteettomilta vaatimuksilta ja väärinkäyttöön perustuvilta oikeudenkäynneiltä. Koska direktiivin soveltamisala rajautuu siviili-oikeuteen ja edellyttää kansainvälistä liityntää, se kattaa vain hyvin pienen osan tilanteista, joissa on kyse julkiseen keskusteluun osallistumisesta. Suomessa sananvapauden käytön oikeudelliset riskit ovat pääsääntöisesti rikosoikeudellisia eikä niillä tyypillisesti ole kansainvälistä liityntää.
2. Oikeudenkäymiskaareen sisältyy jo nykyisellään mahdollisuus selvästi perusteettoman kanteen hylkäämiseen. Kanteiden nostamista vaientamistarkoituksessa ei toistaiseksi myöskään tunneta ongelmana Suomessa, etenkin siviili-oikeudellisissa asioissa.
3. Direktiivin on keskustelussa toisinaan esitetty olevan keino parantaa journalistisen työn turvallisuutta. Tätä tarkoitusta se palvelee vain hyvin pienessä määrin, edellä jo mainituista syistä. Journalistisen työn turvallisuuteen tuleekin edelleen kiinnittää huomiota muilla tavoilla. Keskeistä on ensinnäkin huolehtia ammattimaisen median toimintaedellytyksistä siten, että ne kykenevät panostamaan uhkiin varautumiseen mm. kouluttamalla henkilöstöään, rakentamaan mekanismeja häirinnän torjumiseksi ja tukemaan häirinnän kohteeksi joutuneita työntekijöitään. Toiseksi on huolehdittava esitutkintaviranomaisten

riittävästä tietotaidosta julkisen keskustelun vaientamistarkoituksessa tehtyjen rikosilmoitusten käsittelyssä ja esimerkiksi toimittajiin kohdistuvien uhkien riittävässä priorisoinnissa. Toimittajien järjestöjä on tarvittaessa tuettava julkisin varoin, jotta pystytään tukemaan myös niitä häirinnän kohteeksi joutuvia toimittajia, jotka eivät toimi media-alan työsuhteissa.

4. Ehdotetut lain 3 §:n luetelmakohtien 2 ja 3 määritelmät kuvaavat laajuudessaan hyvin julkisen keskustelun ja perusoikeuksien välistä suhdetta SLAPP-kontekstia yleisemminkin. Lainsäädännössä tulee pyrkiä huolehtimaan mahdollisimman esteettömästä tiedonkulusta kaikkien julkisen keskustelun osapuolten välillä.

Medialiitto ry

Jukka Holmberg
toimitusjohtaja

Mikko Hoikka
toimialajohtaja

Medialiitto on media-alan ja graafisen teollisuuden yritysten edunvalvontajärjestö. Jäsenjärjestömme ovat Aikakausmedia, Graafinen Teollisuus, RadioMedia, Suomen Kustannusyhdistys ja Uutismedian liitto. Yhdessä edustamme noin 600:aa yritystä uutismedian, aikakausmedian, kirjojen ja oppimateriaalin kustantamisen sekä painamisen, radio- ja tv-toiminnan ja jakelun alueilla. Jäsenyritykset työllistävät Suomessa suoraan noin 20 000 henkilöä, ja liiton edustamien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto on noin 3,1 miljardia euroa.